

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK KÖZPONTI LAPJA

Az erőszak nem vezet megoldáshoz

A magyar kormány és az MSZMP főtájkára állást foglalt a kínai helyzetről – Csapatösszevonás Peking körül – Új főtájkára a KKP élén?

A kínai és a magyar diákok együtt tiltakoztak és gyászoltak Teknős Miklós felvételei

Az ötökönhetetlen pekingi helyzetben csak az létszik biztosnak, hogy a katonák már nemcsak civilekre, hanem egymásra is lönek. Műholdas felvételek szerint mintegy háromszáz ezer katona áll fegyverben Peking körül. Meg nem erősített hírek szerint Csiao Si lett a KKP KB új főtájkára. A diákok fegyveres ellenállásra készülnek. A párt a katonaságra utasítja tagjait. Hazaindulnak a magyar diplomaták családtagjai. Világosra tiltakoznak a pekingi vérfrödé ellen. A magyar kormány mélyes aggodalmának ad hangot a történetek miatt. Grósz Károly főtájkára az MSZMP nevében kijelentette: eltűnjük az erőszakot. (A kormány-nyilatkozatot és az MSZMP főtájkárának állásfoglalását lapunk 3. oldalán ismertettük.)

Katonák Pekingben TELEFOTO — MTI Külföldi Képeskezelőség

tonák a levegőbe lövöldöztek, énekelték és ilyen jelzavakat hangoztattak: *Megvédjük a népet! — Megvédjük a fővárost! — Le a korrupt hivatalnokokkal! A lakosság éljen a katonákkal.* Más katonai egységek — körülbelül 2000 gyalogos — más jelzavakat kiáltva meneteltek a központból kifelé, például ilyenek: *Tűz a fasisztáknak! — Szélszárú az ellenforradalmat! — Leverjük a korrupt hivatalnokokat!*

gyed sokemeletes épületeit sem. A pekingi diákok alternatív szervezettel bejelentették, hogy tekintettel a diákok és a lakosság ellen folytatott katonai megtorló akciókra, az eddig békés tiltakozárai áttérnek az aktív harcra a hadsereg ellen. A pekingi lakosság köréből származó hírek szerint sokan felkészülnek arra, hogy város peripheryben élőkkel vívjának a katonák ellen.

Jelentős katonai készülődés tapasztalható a főváros körül. Nyugati műholdas felvételek szerint mintegy 300 ezer katona vette körül Pekinget és szándékuk egyelőre ismeretlen. Továbbra is pattanásig feszült a helyzet a tartományokban, különösen azóta, hogy szerdán több helyen is az egész országra érvényes rendkívüli állapot bevezetéséről szóló hírek terjedtek el. Sok helyen megbéngült a közlekedés, a diákok meg-

Élőds Béla, az MTI tudósítója jelenti: Pekingben, a hadsereg bevonulásának negyedik napján, teljesen áttekinthetetlen volt a katonai és a politikai helyzet. A kezdő éjjeli lövöldözések — és feltételek szerint az egymással szembenálló katonai egységek összecsapásai — szerdán is folytatódtak. Szemtanúk szerint jelentős számú katona egy-egy vonulatban a Tienanmen tér körzetéből keleti irányba, a főváros külső

gyed sokemeletes épületeit sem. A pekingi diákok alternatív szervezettel bejelentették, hogy tekintettel a diákok és a lakosság ellen folytatott katonai megtorló akciókra, az eddig békés tiltakozárai áttérnek az aktív harcra a hadsereg ellen. A pekingi lakosság köréből származó hírek szerint sokan felkészülnek arra, hogy város peripheryben élőkkel vívjának a katonák ellen.

Jelentős katonai készülődés tapasztalható a főváros körül. Nyugati műholdas felvételek szerint mintegy 300 ezer katona vette körül Pekinget és szándékuk egyelőre ismeretlen. Továbbra is pattanásig feszült a helyzet a tartományokban, különösen azóta, hogy szerdán több helyen is az egész országra érvényes rendkívüli állapot bevezetéséről szóló hírek terjedtek el. Sok helyen megbéngült a közlekedés, a diákok meg-

Polgárháborús veszély Kínában

(Folytatás az 1. oldalról)

szálltak a pályaudvarokat és a fontosabb hidakat. A kínai külügyminisztérium szóvivője a kormány nevében nyilatkozatban utasította vissza az amerikai elnök által a pekingi vérengzés miatt bejelentett szankciókat. A televízió szerdán este jelentésében szóvivőt idézte a következőket emeltek ki: mindaz, ami ezekben a napokban Pekingben történik, Kína kizárólagos belügye képezi. A kínai televízióban szerdán este felolvasták a városi tanács és a statáriális katonai parancsnokság 8. számú figyelmeztetését, amely szerint a maroknyi ellenforradalmi lázadás folytatja az erőszakos cselekményeket a katonák ellen. Ennek megfelelően a katonáknak joguk van ahhoz, hogy az ilyen cselekmények elkövetői letartóztatják és a helyszínen kivégezzék — hangsúlyozta a figyelmeztetés.

Beszámolt a televízió arról a felhívásról is, amely a KKP központi ügyelmi és ellenőrző bizottsága intézett a párttagokhoz. A testület helyesnek és indokoltnak tartja a hadsereg bevetését Pekingben az „ellenforradalmi lázadás” leverésére. A pártvezetés, a kormány és a hadsereg támogatására utasítja a párttagokat.

Külföldi megfigyelők attól tartanak, hogy bármelyik pillanatban polgárháború robbanhat ki Pekingben. A hírek szerint hasonló a helyzet Sanghajban és több más kínai nagyvárosban is. A külföldiek — nyugatiak és keletiek gyarant — tömegesen hagyják el Pekinget és Kínát. A pekingi repülőterén ezrével tolonganak az elutazni kívánó külföldi állampolgárok. Hazautaznak a Kínában tanuló magyar diákok, és 22 személy a SAS járattal magyar kolónia tagjainak részleges hazatelepitése is.

Szerdán hazaindulnak Pekingből az ott dolgozó magyar diplomaták és üzletemberek feleségei és gyermekei. A 22 személy a SAS járattal Koppenhágaon keresztül jön Budapestre — tájékoztatta az MTI munkatársát a Külügyminisztérium kínai szóvivője Elmárákban. Kíváncsi a magyar diákok meg a nagykövetség területén tartózkodnak.

Az Egyesült Államok pekingi nagykövetségén keresett menedéket Fang Li-csi, az egyik legismertebb ellenzéki gondolkodós kínai asztrófikus. Fang Li-csit 1986-ban zárták ki a Kínai Kommunista Pártból, mert nagyobb demokratizációt szánt a párt ellenében.

Változatlanul zárváros és áttekinthetetlen a kínai párt és állami vezetésen belüli helyzet. Az egyetlen támpont a pekingi rádió szerda reggeli jelentése, amely arról számolt be, hogy a kínai Legfelsőbb Népbíróság táviratot intézett „Csiao Si elvtársához és a KKP PB állandó bizottságához”, s támogatásáról biztosította az ellenforradalom leverésére irányuló katonai akcióit. A távirat címzéséből kül-

A magyar kormány nyilatkozata

A Magyar Népköztársaság kormányának megdöbbenéssel értesült a Kínai Népköztársaságban az elmúlt napokban lejátszott tragikus eseményekről, amelyeknek nagyon sok ártatlan ember esett áldozatul. A magyar nép a keserű történelmi tapasztalatok és tanulságok birtokában meggyőződéssel vallja, hogy eszmék és politikai álláspontok ellen fegyverekkel és erőszakkal harcolni értelmetlen, és nem vezethet megoldáshoz. A Magyar Népköztársaság kormányja hangsúlyozza, hogy amikor kifejezésre juttatja mélyes aggodalmát a történetek miatt, nem áll szándékában beavatkozni a Kínai Népköztársaság belügyeibe. Ugyanakkor ezáltal is megerősíti azt az álláspontját, hogy az általános, alapvető emberi jogok tiszteletben tartása mindnyájunk közös ügye és nemzetközi felelőssége, ezért nem lehet kizárólagos belügye egyetlen országnak sem. A tragikus események miatt megrendültségek csak fokozza, hogy azok egy olyan baráti szocialista országban történnek, amely a társadalom korszerűsítése, a demokrácia fejlődése, a reformok irányvonala mellett kötelezte el magát. A magyar-kínai együttműködésben éppen ezen az alapon nyitottunk az elmúlt években új fejezetet. A Magyar Népköztársaság kormányja ószintén reméli, hogy a válság végül is olyan megoldást nyer, amely begyógyítja a tragédia okozta sebeket, és a reformpolitika folytatásával lehetőséget teremt az ország további előrehaladására, a kínai nép és a nemzetek közössége javára. A magyar kormány ebben a szemléletben kifejezi érdekeltetését a magyar-kínai együttműködés és a jó kapcsolatok megerősítésében. (MTI)

Grósz Károly állásfoglalása

Grósz Károly, az MSZMP főtájkára a kínai eseményekről nyilatkozatot adott az MTI-nek. Kijelentette: — Kína tragédiája megdöbbenést és MSZMP tagjait — biztonsággal állíthatom — az egész magyar társadalmat. Az MSZMP vezetése figyelemmel és aggodalommal kíséri a kínai eseményeket. Részletes helyzetelemzést adni ma még nem lehet, mert az ottani viszonyok annyira ellentmondásosak és áttekinthetetlenek. Félő azonban, hogy a véres események megtörténik a tiszteendő, feszültségekkel is járó és jelentős sikereket hozó kínai reformvilágot. Az eddigi fejlemények alapján már ma is levontatható néhány — a mi korábbi tapasztalatainkkal is egybecsengő — tanulság. — Az MSZMP vezetése, pártunk tagsága nevében határozottan kijelentem: az erőszakot, a testvérháborút mélyes aggodalommal éljük. Az ilyen módszereknek a szocializmushoz semmi köze. A fegyverek ereje nem szolgálhat a társadalmi, politikai, hatalmi konfliktusok megoldásának eszközeként. Nyilvánvaló, hogy azokat békés úton, párbeszéddel, a társadalmi kiegyezés, a közmegegyezés alapján lehet csak kifejtőíteni és tartósan rendezni. Megerősítve látjuk azt a meggyőződésünket is, hogy az átalakítás, a demokratizálás, a reformok politikáját az élet minden területére kiterjesztve, következetesen és kiegyensúlyozottan kell folytatni.

Szeretném nyomatékosan hangsúlyozni: mélyes aggodalmunk van a sok sebből vérző kínai néppel, a kínai kommunizáttal. Hiszem, hogy közből felelősek ki, amikor ószintén kívánom: kerekedjen felül a józan ész, és sikerüljön mielőbb visszakerülni a békés fejlődés útjára. Kívánom, hogy a sebeket sikerüljön begyógyítani. Kívánom mindezt azért is, mert tudatában vagyok, ami most ott történik, az nemcsak a kínai nép drámája; annak hatása messze túlnói Kína határait.

Mi, az MSZMP tagjai tisztán szívbeli óhajukkal, hogy a mindkét részről új társadalmisan újáépített magyar-kínai barátság ne legyen a tragikus napok kárvallója, s megerősítsék jól fejlődő kapcsolatainkat — mondotta Grósz Károly.

Az MSZMP Budapesti Végrehajtó Bizottsága is foglalkozott a fővárosi közvélemény és a párttagság körében is nagy megdöbbenést és jéthabozást keltett tragikus kínai eseményekkel. A magyar fővárosi polgárai, az MSZMP, a kommunista és minden haladó gondolkodású ember elítéli a Kínában, Pekingben történteket. Társadalmi céljaink és szocialista értékeinkkel, küldemmelkkel összeegyeztethetetlen eszköznek tekintjük a fegyveres politikai fellépés bármely formáját — hangsúlyozza az állásfoglalás.

feldi megfigyelők arra a — talán elhamarkodott — következtetésre jutottak, hogy Csiao Si lett a párt központi bizottságának új főtájkára a korábban elmozdított Csao Ce-jang helyett. Csiao Si a kemény vonalas pártvezetők közé tartozik. Világosra egyre több kormány ideit el a kínai hadsereg brutális fellépését korábban elmozdított Csao Ce-jang helyett. Csiao Si a munkások ellen.

Tüntetés a kínai nagykövetség előtt

„Az erőszak a gyanék végzős menedéke.” „Gyilkolmbán!” „Éljen a szabad Kínában!” „Pokolba a véres rendszerekkel!” Ilyen és ehhez hasonló feliratok ellen, s követeljük, hogy az ügyet igazságosan vizsgálják ki, a bűnösök azonnal mondjanak le a Tienanmen téren állítottak fel emlékművet az áldozatoknak. Kizűrő helyezés, majd hatalmas nőm: a tömeg egy percig némán tisztelgett az áldozatoknak... A független szervezetek képviselői egymásután fejezték ki szolidaritásukat a kínai néppel, s ítélték el a katonai akciókat. A Fidesz petíciójában emberek mellett az áll: „Világ most borzadva tekint Kínára... Egy konzervatív, militarista katonának, hogy tüzeljen a békés népre. Ez bűntett. Bűntét a nép és az emberiség ellen. Az úgynevezett

szocialista országokban nem ez az első eset... Mi magunk is a demokráciáért küzdünk, Kína ezért van olyan közel hozzánk.” A petíció Róckember Zoltán, a Fidesz választmányi tagja vitte be a nagykövetségre. Az emberek várták a nagykövetség reagálását a petícióra. A kínai diákok énekelni kezdtek, a tömeg elnémult. Szomorú, csendes dal volt. Égette a gyertyák. Aztán felcsendült a magyar Himnusz, mire az addig sétáló rendőrök is megálltak. A petíció a nagykövetség első titkára vette át. Megígérte, hogy a levelet továbbítani fogja. A nagykövetség egyik ablakából két fájdasan tekintető fiatal fiú, együttérzően figyelte a tömeget, honfitársait. Integettek, újjáélték a győzelem jelét mutatották. Csarnai Attila